BSOD: ...και μετά τι;

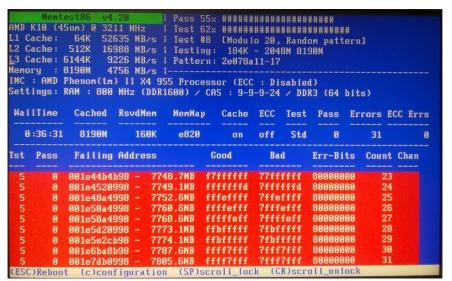
Πάρα τη φιλοσοφία που έχει μια μεγάλη μερίδα χρηστών Windows, επί το πλείστον μια μπλε οθόνη δεν αποτελεί λόγο για ν'αρχίσουμε να βρίζουμε τα Windows. Με μια γρήγορη αναζήτηση σε forums μπορεί άνετα ο καθένας να επιβεβαιώσει πως οι μπλε οθόνες που έχουν εμφανιστεί στα μέλη τους και έχουν στη συνεχεία αναλυθεί σωστά, οδήγησαν στο συμπέρασμα πως κάτι άλλο έφταιγε και δεν ήταν τα Windows που έπαιζαν με τον πόνο του χρηστή. Αυτό το "άλλο" χωρίζεται σε δυο βασικές κατηγορίες: Hardware και Software (3rd party).

Hardware

Οτιδήποτε στο εσωτερικό του υπολογιστή μας το οποίο δεν λειτούργει όπως θα έπρεπε, μπορεί άνετα να προκαλέσει την εμφάνιση μπλε οθόνης. Από το προβληματικό, 4° DIMM της RAM και ένα bad sector στο 2° partition του $3^{\circ \circ}$ σκληρού όπου έχουμε εγκατεστημένο το Skyrim, μέχρι την τσιμπημένη τάση που έχουμε δώσει στη CPU για να πιάσουμε επιτέλους εκείνα τα 100Mhz παραπάνω, που θα κάνουν το PC μας να «πετάει».

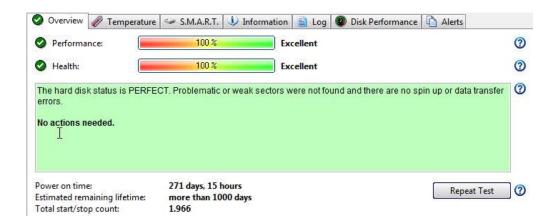
Μ άλλα λόγια, όλα μπορεί να φταίνε και ο κλήρος πέφτει στον χρηστή για να βρει το προβληματικό κομμάτι hardware (..και εάν είναι άτυχος, προβληματικά κομμάτια). Πριν ξεκινήσει κανείς τις δόκιμες εξυπακούεται πως στο bios έχει φορτωμένες τις default ρυθμίσεις.

Μνήμη: Κατεβάζουμε την τελευταία έκδοση του **Memtest** (http://www.memtest.org/#downiso) σε ότι μορφή αγαπάμε (ISO ή την έκδοση USB) και αφού την γράψουμε στο μέσο που έχουμε επιλέξει, κάνουμε boot από αυτό. Αυτόματα θα εμφανιστεί μια μπλε οθόνη η οποία όμως αυτή τη φορά ξέρουμε καλά τι κάνει κ δεν έχει καμία σχέση μ αυτή των Windows. Το Memtest έχει ξεκινήσει τον έλεγχο της RAM. Το αφήνουμε να κάνει την δουλεία του για τουλάχιστον 4 ώρες. Έχω δει μνήμες να

«σκάνε» στο 3ωρο, εξου και ο χρόνος που προτείνω. Πολλοί overclockers πιάνουν 10ωρα για να είναι σίγουροι για την rock stable κατάσταση του υπολογιστή τους.

Μια φωτογραφία από το Memtest το οποίο έχει εντοπίσει προβλήματα στη μνήμη φαίνεται διπλα. **Σκληροί δίσκοι**: Hard Disk Sentinel (http://www.hdsentinel.com/, sharewhare) και τα διαγνωστικά εργαλεία που πιθανότατα προσφέρει ο κατασκευαστής των σκληρών σας, θα σας δώσουν μια καλή ιδέα για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται και εάν θα πρέπει να ανησυχείτε. Μια ιδανική εικόνα του Hard Disk Sentinel

Παραθέτω τις σελίδες των diagnostic tools για τους Western Digital και τους Seagate

WD Data Lifeguard Diagnostics

http://support.wdc.com/product/download.asp?lang=en

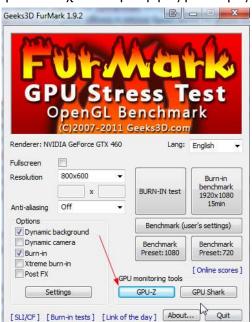
Εισάγετε το μοντέλο του σκληρού και μεταφέρεστε στην αντίστοιχη σελίδα για το download. Σε περίπτωση που δεν γνωρίζετε το μοντέλο, αναφέρεται στο Hard Disk Sentinel, όπως και στον Device Manager των Windows.

Seagate SeaTools

http://www.seagate.com/www/en-us/support/downloads/seatools (tab «Downloads»)

Υπάρχουν μπόλικα αντίστοιχα προγράμματα για τον έλεγχο των σκληρών. Τα παραπάνω κατά γενική ομολογία είναι από τα πιο αξιόπιστα.

GPU (κάρτα γραφικών): Πριν προχωρήσουμε στο τεστ σταθερότητας της, επιβεβαιώνουμε πως η κάρτα δεν έχει παθητική ψύξη. Ο λόγος είναι πως το συγκεκριμένο benchmark επιβαρύνει την GPU σε

τέτοιο βαθμό, ώστε μπορεί να της προκαλέσει μόνιμη βλάβη εάν αυτή ξεπεράσει την κανονική θερμοκρασία λειτουργιά της. Το benchmark στο οποίο αναφέρομαι είναι το Furmark (http://www.ozone3d.net/benchmarks/fur/),το οποίο στην εγκατάσταση του περιλαμβάνει και το GPU-Z όπως φαίνεται και από τη φωτογραφία. Πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο θα μας δώσει λεπτομερείς πληροφορίες για την κάρτα γραφικών μας και χάρη στις οποίες με ένα googling μπορούμε να μάθουμε εάν η παθητική ψύξη μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στο

benchmark. Το Furmark δεν χρειάζεται περισσότερα από 15-

20 λεπτά για να επιβεβαιώσει την καλή λειτουργιά της κάρτας, με το Burn-in τεστ του. Σημείωση: Τυχόν artifacts στο συγκεκριμένο benchmark δεν προέρχονται απαραίτητα από προβληματική κάρτα, αλλά και από προβληματικούς drivers της. Μικρή η πιθανότητα, αλλά μια καλή τακτική είναι να χρησιμοποιούμε τους τελευταίους, επισήμους drivers της κάρτας για να μην μπλέκουμε την κατάσταση περισσότερο.

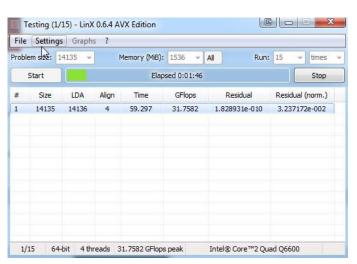
CPU: Όπως και πριν, πριν προχωρήσουμε στο benchmark του επεξεργαστή, θα πρέπει να έχουμε εγκατεστημένο κάποιο πρόγραμμα που να μας ενημερώνει για τη θερμοκρασία του. Αν και οι περισσότεροι επεξεργαστές πια παύουν αυτόματα τη λειτουργιά τους σε περίπτωση που υπερβούν το ανώτερο όριο τους, δεν υπάρχει λόγος να φτάσουμε σ αυτό το σημείο. Το

CoreTemp (http://www.alcpu.com/CoreTemp/),το **RealTemp** (http://www.techpowerup.com/realtem p/) το **Everest** (http://www.lavalys.com/) και

το **SpeedFan** (http://www.almico.com/speedfan.php) είναι μερικά από τα προγράμματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν γι αυτό το σκοπό.

To Prime95 (http://www.mersenne.org/freesoft/) και

το **LinX** (http://goo.gl/QDwVS) αποτελούν δυο προγράμματα με τα οποία μπορούμε να ελέγξουμε την σταθερότητα του επεξεργαστή. Το LinX δεν παρέχεται από κάποια επίσημη ιστοσελίδα, οπότε θα πρέπει να βασιστείτε στο λόγο μου ότι δεν πρόκειται για malware σε περίπτωση που το επιλέξετε και να το κατεβάσετε από το Mediafire link.

Παραθέτω τα checksums του zip το οποίο χρησιμοποιώ

File:LinX_0.6.4_-_10.3.7.012.zip

CRC-32: d427ad84

MD4:13be0bc187b2c263740b17172cc38a0c

MD5: 804557d4d5933a8894a748a3992824fa

SHA-

1:e4f235058b79f67d08e67182a59f66a1082395

74

Το LinX στις default του ρυθμίσεις θα χρησιμοποιήσει στο έπακρο την CPU, ενώ παράλληλα θα δεσμεύσει και ένα μεγάλο μέρος

της RAM. Οι 15-20 φόρες που θα τρέξει είναι αρκετές για να βρουν τυχόν πρόβλημα σταθερότητας στη CPU.

Αντίστοιχα και στο Prime95, επιλεγούμε κάποια από τις 2 πρώτες επιλογές και αφήνουμε το τεστ για περίπου 1 ώρα. Οι overclockers σωστά λένε πως 1 ώρα δεν είναι πάντα αρκετή για να σιγουρευτούμε για τη σταθερότητα της CPU, αλλά δεν αναφερόμαστε σε overclocked ρυθμίσεις στην προκείμενη περίπτωση.

PSU (τροφοδοτικό): Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το **Prime95** που κατεβάσαμε προηγουμένως

και την δεύτερη επιλογή αυτού (In-place large FFTs) για 1 περίπου ώρα ή να δοκιμάσουμε

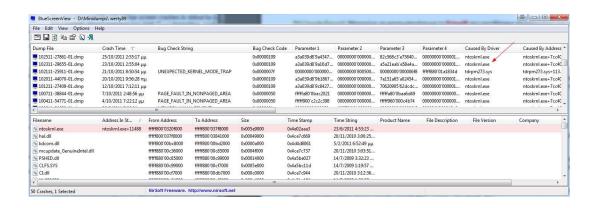
το OCCT (http://www.ocbase.com/index.php/download) και το Power Supply Test που παρέχει (1 ώρα).

Τα παραπάνω tests καλύπτουν το hardware μέρος του προβλήματος. Εάν ο υπολογιστής μας «περάσει» χωρίς πρόβλημα το κάθε ένα από αυτά, τότε ο υπεύθυνος για τη μπλε οθόνη ανήκει στη δεύτερη κατηγορία, αυτή του software.

Software (3rd party)

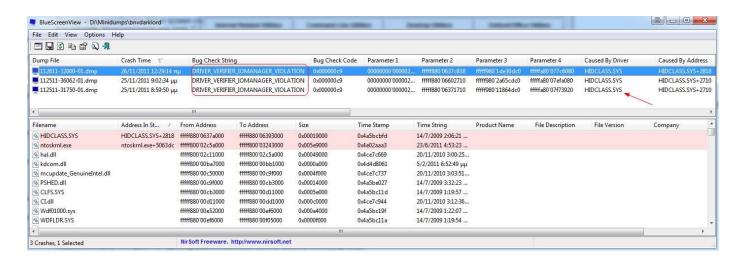
Υπάρχει λόγος για τον οποίο ξεκίνησα με το hardware κομμάτι και άφησα το software τελευταίο. Εάν μια μπλε οθόνη προκαλείται από κάποιο προβληματικό driver, εύκολα ή δύσκολα υπάρχουν τεχνικές για να εντοπιστεί το πρόβλημα. Εάν όμως για παράδειγμα προκαλείται από κάποιο bad sector, δεν υπάρχει τρόπος να καταλάβουμε πως φταίει το hardware, πόσο μάλλον ποιο μέρος του hardware. Μ άλλα λόγια πάμε δια της ατόπου και ανεβαίνουμε την πυραμίδα, αποκλείοντας πιθανά προβλήματα. Στην κορυφή της είναι τα ίδια τα Windows.

Υπάρχουν εργαλεία τα οποία μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυση μια μπλε οθόνης. Όπως για παράδειγμα το **BlueScreenView** (http://www.nirsoft.net/utils/blue_screen_view.html) το οποίο εμφανίζει τα bugcodes από τις μπλε οθόνες και όπως αναφέρει και ο δημιουργός του στο site του, τον πιθανό φταίχτη. Αξίζει να σημειωθεί όμως ότι δεν πρέπει να παίρνουμε πάντα ως δεδομένο πως το αποτέλεσμα το οποίο αναφέρει είναι και το σωστό, καθώς το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν κάνει ανάλυση των minidumps που δημιουργούνται από μια μπλε οθόνη, απλά εμφανίζει τις πληροφορίες που περιέχουν.

Όπως φαίνεται και από την παραπάνω φωτογραφία, το ntoskrnl.exe φαίνεται να προκαλεί το πρόβλημα. Η ποικιλία και άλλοτε η απουσία των bugcodes στα αριστερά, σε συνδυασμό με το ότι το ntoskrnl.exe είναι το image του kernel των Windows, μας προϊδεάζει να κρατάμε μικρο καλάθι και να συνεχίσουμε το ψάξιμο.

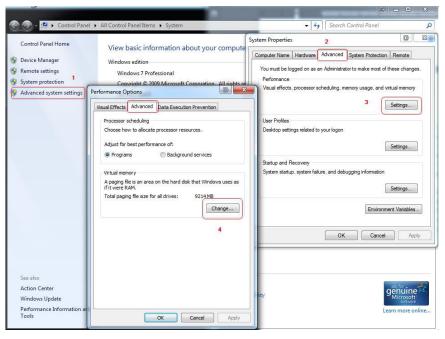
Η βοήθεια που μπορεί να μας παρέχει είναι η περίπτωση που παρατηρούμε ένα σταθερό bugcode στις μπλε οθόνες όπως αυτό της φωτογραφίας.

οπότε και είναι λογική πρακτική ν αρχίσουμε το ψάξιμο από εκεί. Η Microsoft διαθέτει μια λίστα με όλα τα bugcodes η οποία συμπεριλαμβάνεται και στο help file του Windows Debugger, μαζι με πιθανά αίτια εμφάνισης τους

(http://msdn.microsoft.com/en-us/library/windows/hardware/hh994433(v=vs.85).aspx)

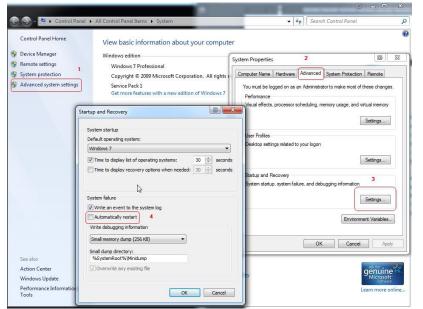
Τι είναι όμως τα minidumps που ανέφερα πριν λίγο. Πρόκειται για τις πληροφορίες που συλλέγουν τα Windows λίγο πριν τη μπλε οθόνη, σχετικά με την κατάσταση του συστήματος (τι processes έτρεχαν, πόση μνήμη ήταν ελεύθερη, σε τι συχνότητα έτρεχε ο επεξεργαστής, ποιοι drivers ήταν

φορτωμένοι,κ.ο.κ). Τα συγκεκριμένα αρχεία αποθηκεύονται σε ένα φάκελο, τον C:\Windows\Minidump Για να δημιουργηθούν υπάρχει μια προϋπόθεση. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη page file, καθώς τα Windows για να προστατέψουν τον σκληρό δίσκο σε περίπτωση μπλε οθόνης, χρησιμοποιούν το page file για να γράψουν το minidump και εάν όλα πάνε καλά, το αποθηκεύουν τελικά στο σκληρό. Το μέγεθος του pagefile για την αποθήκευση των minidumps δεν παίζει ρόλο

από τη στιγμή που χρειάζονται 256KB με 1024KB όλα κ όλα. Σε περίπτωση όμως που θέλουμε full memory dump (σε κάποιες εκδόσεις Windows), το page file θα πρέπει να είναι όση και η RAM συν 1MB για τον header του dump. Στη φωτογραφία που ακολουθεί φαίνεται η διαδικασία που πρέπει να κάνει κανείς για να αυξομειώσει το μέγεθος του page file.

Μια επίσης καλή τακτική είναι η απενεργοποίηση της αυτόματης επανεκκίνησης σε περίπτωση μπλε οθόνης, ώστε να μπορούσε να διαβάσουμε με την ησυχία μας τυχόν χρήσιμες πληροφορίες που περιέχει αυτή

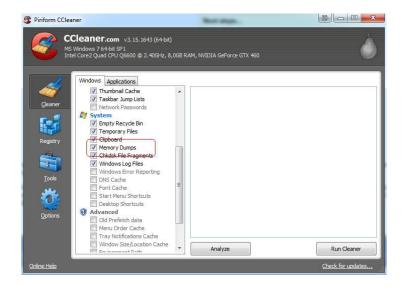

Σε περίπτωση που δεν είμαστε τυχεροί και το bug code είναι κάθε φορά διαφορετικό ή ο driver που φαίνεται να προκαλεί το πρόβλημα είναι κάποιος της Microsoft ή δεν εμφανίζεται καν, θα πρέπει να προχωρήσουμε στην ανάλυση των minidumps που έχουμε πάρει με τη βοήθεια του Windows Debugger από τα Debugging Tools

(http://msdn.microsoft.com/enus/windows/hardware/gg463009). Το συγκεκριμένο tutorial υπάρχει στο

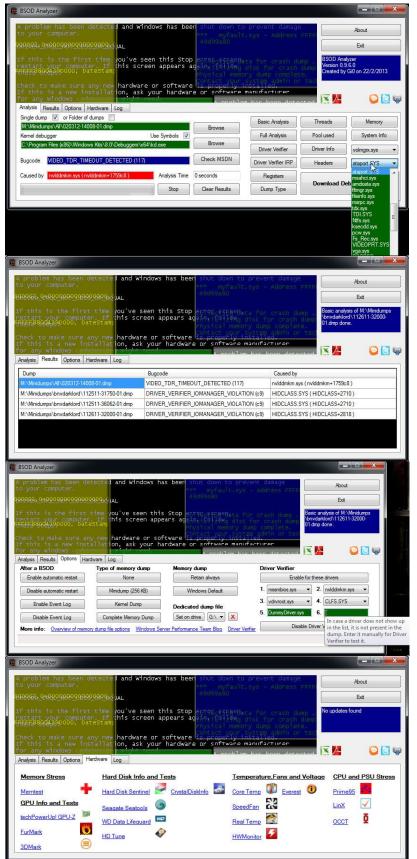
blog μου για όσους θέλουν να ασχοληθούν περαιτέρω. Η ανάλυση μπορεί να προχωρήσει πολύ βαθιά στα Windows και ξεφεύγει από τη λογική του συγκεκριμένου post.

Σημείωση: Η χρήση προγραμμάτων καθαρισμού όπως το CCleaner έχουν σαν αποτέλεσμα τη διαγραφή των minidumps. Προτείνω να απενεργοποιήσετε την συγκεκριμένη λειτουργιά σε περίπτωση που τα χρησιμοποιείτε.

Κάτι που έφτιαξα για δική μου διευκόλυνση, ο BSOD Analyzer.

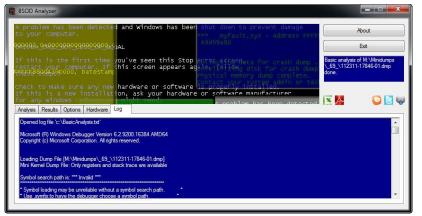
Για όσους έχουν διαβάσει τα blog posts που έχω κάνει σχετικά με τις μπλε οθόνες, θα ξέρουν ήδη πως

δεν πρόκειται για κάποιο μαγικό πρόγραμμα το οποίο βρίσκει με 3 κλικ το πρόβλημα από το οποίο πρόεκυψε η μπλε οθόνη. Για μια ακόμα φορά, κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν να γίνει. Πρόκειται για κάτι που έφτιαξα καθαρά για δίκη μου ευκολία, έτσι ώστε με μερικά κλικ να αναλύω αυτόματα το εκαστοτε dump. Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες για την ξεχωριστή λειτουργία του κάθε button, μερικά από αυτά είναι ελπίζω αρκετά επεξηγηματικά και αλλά ίσως όχι. Το μονό που χρειάζεται να χρησιμοποιήσει κανείς για να πάρει μια καλή ανάλυση ενός dump είναι είτε το Basic Analysis, είτε το Full Analysis. Η μονή διάφορα τους είναι πως στο τελευταίο εμφανίζονται μαζί με τα υπόλοιπα και όλοι οι drivers του συστήματος συμπεριλαμβανόμενων των timestamps τους, οι οποίοι ήταν loaded πριν από τη μπλε οθόνη. Αρκετά χρήσιμη λειτουργιά εάν σκεφτεί κανείς πως απαρχαιωμένοι drivers συνήθως προκαλούν προβλήματα. Στα αρνητικά είναι ο περισσότερος χρόνος που θα χρειαστεί για να κάνει την ανάλυση, ανάλογα με τα σύμβολα που έχουμε ήδη στο σκληρό μας, τη σύνδεση μας στο internet, τον επεξεργαστή, κλπ. Εύχομαι και οι λειτουργιές των υπολοίπων buttons να φανούν χρήσιμες σε κάποιους, στο μέλλον θα προσθέσω περισσότερες.

Ο λόγος για τον οποίο το πρόγραμμα ζηταει Administrative Rights είναι η εγγραφή του log file κάθε ανάλυσης, στον C:\, οι επιλογές του tab Options, καθώς επίσης και η σύνδεση με

τον Symbol Server της Microsoft προκειμένου να πάρει updated symbol files, τα οποία θα σώσει στο

φάκελο C:\Symbols, τον οποίο με τη σειρά του θα χρησιμοποιεί για cache κάθε φορά που τρέχει το πρόγραμμα. Τα checksums του προγράμματος, τα οποία προτείνω να επιβεβαιώσει όποιος το κατεβάσει.

File: BSOD Analyzer.exe

MD5: CCD57BCD0739BCEE8F04950399A482FC

SHA1: F1E6D2E4520CDE016CBBAA9F885ADFA42215D8A7

Download BSOD Analyzer (v0.9.6.0)

Είναι απαραίτητη η εγκατάσταση του .Net Framework 4 Client Profile για τη χρήση του. Updates to come:)

Γενικές σημειώσεις

Σε περίπτωση εμφάνισης μιας και μοναδικής μπλε οθόνης δεν υπάρχει λόγος να αρχίσουμε τα τεστ σταθερότητας, να ψάχνουμε ποιο software φταίει κ.ο.κ. Βρισκόμαστε στα όρια του στατιστικού λάθους και δεν χρειάζεται να ανησυχούμε. Η επανάληψη της όμως θα πρέπει να ελεγχθεί με τους τρόπους που αναφέρονται στο παρών pdf.

Προσπαθούμε πάντα να εντοπίσουμε κάτι κοινό στις μπλε οθόνες και να το επαναλάβουμε επίτηδες εάν είναι δυνατόν. Πχ μπλε οθόνη μονό όταν παίζω κάποιο συγκεκριμένο παιχνίδι μπορεί να σημαίνει πρόβλημα στο σκληρό (κάπου είναι εγκατεστημένο το παιχνίδι), μπορεί να σημαίνει πρόβλημα στη κάρτα γραφικών εάν είναι ιδιαιτέρα βαρύ. Ο τρόπος για να απορρίψω το δεύτερο είναι είτε το Furmark είτε -μπακάλικα- να τρέξω ένα εξίσου βαρύ παιχνίδι και να δω τη συμπεριφορά του συστήματος. Μπλε οθόνη μόνο όταν χρησιμοποιώ το WiFi δίκτυο μπορεί να σημαίνει πρόβλημα στον driver της κάρτας δικτύου ή σε κάποιο πρόγραμμα που τον χρησιμοποιεί, όπως το firewall μου. Το σχεδόν σίγουρο είναι πως δεν φταίει η ram μου και αρά δεν θα χρειαστεί να ξοδέψω 4 ώρες στο memtest, κ.ο.κ. Με λίγα λόγια, με μια καλή δόση λογικής ίσως μπορούμε να βρούμε τη λύση χωρίς να ξοδέψουμε ώρες με δοκιμές.

Cheers!

Gi0